

Konference „České právní myšlení a logika – minulost a perspektivy II.“

Karin Brzobohatá*

Dne 30. září 2004 uspořádala Katedra právní teorie na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně již druhý běh konference „České právní myšlení a logika – minulost a perspektivy“. Konferenční jednání je součástí grantového projektu „Právo a logika“, který je zaměřen na rozšíření předmětu Logika pro právníky, vyučovaného na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Poskytovatelem grantových prostředků tohoto projektu je Vzdělávací nadace Jana Husa.

Pozvání k pracovnímu jednání přijali pedagogičti a vědečtí pracovníci z oblasti práva, logiky, a také odborníci z právní praxe. Konferenční problematika byla pojednána v pracovních sekcích „Argumentace v právu v době evropské integrace: systém a doktrína? (logické aspekty problematiky)“, „Současná česká a evropská právně teoretická 'scéna': osobnosti, školy, díla, doktríny (logické aspekty problematiky)“ a „Varia“. Mezi přítomnými konferenčními hosty byli i hosté z Rakouské republiky (z Institutu für Rechtsphilosophie, Rechtssoziologie und Rechtsinformatik; Karl-Franzens Universität Graz) a ze Slovenské republiky (z Univerzity Komenského v Bratislavě a z Právnické fakulty Trnavské univerzity v Trnavě).

Po slavnostním zahájení konference paní proděkanou Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, paní doc. JUDr. Naděždou Rozehnalovou, CSc., byl panem Em. Univ.–Prof. DDr. Otou Weinbergerem, Dr.h.c. (Institut für Rechtsphilosophie, Rechtssoziologie und Rechtsinformatik; Karl-Franzens Universität Graz) přednesen úvodní referát „Nový pohled na Kantův kriticismus – význam kriticismu pro současnou jurisprudenci“. Referát byl věnován především základním charakteristikám teorie neo-institucionalismu a její vazbě na aktuální otázky argumentace, institucionalizace, i lidských práv. V první pracovní sekci, věnované argumentaci v právu, před přítomné předstoupil prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc. (Ústavní soud České republiky), který se s tematikou „Zásada proporcionality: variabilita její struktury?“ soustředil na filozoficko právní základy soudobé právní aplikace. K právně logickým a právně teoretickým aspektům rozhodování v právu se vyslovil prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc. (Katedra teorie práva a právních učení, Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze) v příspěvku „K problematice právní argumentace při řešení tzv. obtížných případů“. Zkušenosti ze soudcov-

ské praxe prezentoval JUDr. Ing. Petr Slunský, Ph.D. (Okresní soud Znojmo) v referátu „Právní logika při výkladu práva a při soudním dokazování“.

Odpolední jednání konference bylo zahájeno vystoupením doc. PhDr. Františka Gahéra, CSc. „Tvorba, interpretace a aplikace právních norem – logické aspekty“, které bylo komentářem právně praktických otázek z pozic vědce-logika. Logickým aspektům interpretace práva se věnoval JUDr. Michal Šejvl v referátu „Argument a contrario v rozhodnutích Evropského soudu pro lidská práva“ (Katedra právní teorie, Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni). JUDr. Tomáš Sobek (Katedra právní teorie, Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni) se dotkl problematiky formálně logických „paradoxů“ a formuloval pro oblast práva takzvaný „paradox šílené derogace“. RNDr. Blažena Švandová, Ph.D. (externí vyučující Pedagogické fakulty a Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně) se ve svém vstupu „Logika praktického rozumu – jak rozum zdůvodňuje jednání“ zabývala především doktrínami v oblasti neformální logiky. Mgr. Lukáš Hlouch (Kancelář veřejného ochránce práv, Brno) v referátu „Právní sylogismus jako argumentativní problém“ pojednal praktické využití logiky při tvorbě individuálních právních aktů. S problematikou deontické logiky (příspěvek „Povolení a jeho trojí podoba“) předstoupil před přítomné JUDr. Jaroslav Krecht, CSc. Dva závěrečné referáty zpracovali členové pořadatelské Katedry právní teorie Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Mgr. Tomáš Tyl se ve vystoupení „Kulturní a sociobiologická predestinace konceptu práva a spravedlnosti“ zabýval faktory, ovlivňujícími sociální (a právně významné) hodnoty a postoje. JUDr. Karin Brzobohatá, Ph.D. nastínila problematiku proměnlivosti paradigmatu ve vědě, konkrétně v oblasti logiky.

Pořadatelka konference, Karin Brzobohatá, plánuje pokračování pracovních jednání s danou tematikou ve dvouletých cyklech. Přispěje to k posílení kontaktů mezi vědeckou a pedagogickou komunitou právně teoretických oborů, právními praktiky a zástupci logické disciplíny. Konferenční příspěvky vyjdou ve sborníku, který poslouží především jako doplňující studijní pomůcka pro studenty povinně volitelného předmětu Logika pro právníky, vyučovaného na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

* JUDr. Karin Brzobohatá, Ph.D., Katedra právní teorie Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno